30.4.2026

Eduskunta, Hallintovaliokunta
S-posti: HaV@eduskunta.fi

Valtiovarainministeriön kirjallinen asiantuntijalausunto (E 20/2026 vp)

Hallintovaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriön kirjallista asiantuntijalausuntoa asiassa E 20/2026 vp valtioneuvoston selvitys eduskunnalle komission tiedonannosta ”Venäjän, Valko-Venäjän ja Ukrainan rajalla sijaitsevista itäisistä alueista – Vahvat alueet Euroopan suojana” (COM(2026) 82 final).

Valtiovarainministeriö katsoo, että valtioneuvoston kirjelmässä E 20/2026 vp esitetyt valtioneuvoston kannat ovat olennaisia ja hyvin perusteltuja.

Valtiovarainministeriönkin näkemyksen mukaan on hyvä, että komissio on kiinnittänyt erityistä huomiota EU:n itäisiin raja-alueisiin antamalla asiaan liittyvän tiedonannon. Tilanne Suomen itäisillä ulkoraja-alueilla on erityinen johtuen muuttuneesta turvallisuusympäristöstä ja sen välillisesti aiheuttamista sosioekonomisista haasteista. Komission tiedonanto koskee kaikkia EU:n itäisiä raja-alueita Venäjän, Valko-Venäjän ja Ukrainan rajalla. Valtiovarainministeriö kiinnittää valtioneuvoston selvityksen tavoin erityistä huomiota siihen, että jäsenvaltioiden tarpeet eroavat jäsenvaltiokohtaisesti ja unionin vaihtoehdot näihin tarpeisiin vastaamiseksi tulee yhteensovittaa tarpeiden kanssa.

Valtiovarainministeriö huomauttaa valtioneuvoston tulevaa monivuotista rahoituskehystä koskevassa U-kirjelmässä (U48/2025 vp) olevista kirjauksista, että erityistä huomiota tulisi kiinnittää Suomen ainutlaatuiseen asemaan itäisenä ulkorajavaltiona ja samalla EU-budjetin nettomaksajana. Valtioneuvosto pitää välttämättömänä myös EU-rahoituksen painopisteiden priorisointia ja korostaa Suomen tavoitteiden arviointia kokonaisvaltaisesti ja strategisesti.

Valtiovarainministeriö katsoo, että julkisen talouden tilanne huomioiden EU-rahoitusta on kyettävä käyttämään Suomessa tehokkaasti täydentämään kansallista budjettirahoitusta.

Valtiovarainministeriö korostaa, että rahoituskehysneuvottelut ovat kesken eikä neuvotteluissa ole rahoituksesta vielä varsinaisesti keskusteltu. Valtiovarainministeriö painottaa, Suomen kannan mukaisesti, että rahoituksellisiin kysymyksiin muodostetaan kannat osana MFF-kokonaisuutta.

Valtiovarainministeriö yhtyy edellä esitettyjä seikkoja korostaen E-selvityksessä esitettyihin valtioneuvoston kantoihin.

Valtiovarainministeriö kiinnittää lisäksi huomiota hallituksen kehysriihen yhteydessä tekemään linjaukseen koskien erityistalousalueiden valmistelua. Osana hallitusohjelman mukaista Itäisen Suomen ohjelman toimeenpanoa hallitus ryhtyy valmistelemaan määräaikaisen

kokeilulainsäädäntöhankkeen käynnistämistä koskien erityistalousalueita. Lopullinen päätös mahdollisista kokeilualueista ja alueilla käytettävistä tukitoimista sekä kannustimista tehdään osana käynnistettävää säädösvalmisteluhanketta.

(vt.) yksikön päällikkö, budjettineuvos Vesa Kulmala

Budjettineuvos Armi Liinamaa